

**UCHWAŁA NR ...../14
RADY MIEJSKIEJ W GRYFINIE
z dnia .....**

w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Wełtyń”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 645, poz.1318, z 2014 r., poz. 379) oraz art. 44 ust. 1 i 2, art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 627, 628, 842) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się zespół przyrodniczo-krajobrazowy o nazwie „Wełtyń”, położony w obszarze miejscowości Wełtyń. Powierzchnia obszaru objętego przedmiotową formą ochrony przyrody wynosi 75 ha i obejmuje działki oznaczone w ewidencji gruntów numerami określonymi w załączniku Nr 2 do uchwały.

2. Położenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, o którym mowa w ust. 1, określone zostało na mapie stanowiącej załącznik Nr 1 do uchwały.

3. Przebieg granic zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, o którym mowa w ust. 1, określony został w wykazie współrzędnych geograficznych, stanowiącym załącznik Nr 3 do uchwały.

§ 2. 1. Celem ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest ochrona obszaru o wysokich walorach krajobrazowych i społecznych, pełniącego funkcje krajobrazowe oraz rekreacyjno-edukacyjne.

2. Zakres ochrony czynnej obejmuje:

- 1) ochronę terenów przed nadmierną antropopresją;
- 2) ochronę zabytkowego charakteru zabudowy,
- 3) ochronę walorów krajobrazowych,
- 4) ochronę stwierdzonych gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie.

3. Wykaz gatunków charakterystycznych występujących na obszarze zespołu przyrodniczo-krajobrazowego określony został w załączniku Nr 4 do uchwały.

§ 3.1. W stosunku do ustanowionego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zabrania się:

- 1) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
  - 2) likwidowania, zasypywania i przekształcania obszarów wodno-błotnych;
  - 3) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, z wyjątkiem wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną i łowiecką;
  - 4) umieszczania tablic reklamowych:
    - a) świetlnych,
    - b) o powierzchni przekraczającej 4 m²,
    - c) przesłaniającej obiekty wpisane do rejestru zabytków.
2. Zakazy, o których mowa w ustępie 1, nie dotyczą:
- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
  - 2) realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
  - 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;

4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

§ 4. Nadzór nad zespołem przyrodniczo-krajobrazowym i wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mieczysław Sawaryn

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Wełtyń”

Uzasadnienie prawne

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U z 2013 r. poz. 627) *ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego (...) następuje w drodze uchwały rady gminy.*

Stosownie do przepisu zawartego w ustępie 2 tegoż artykułu uchwała rady gminy (...) określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1. Zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekty uchwał (...) wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Uzasadnienie merytoryczne

Obszar proponowany do objęcia ochroną w postaci ustanowienia na nim zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Wełtyń”, położony jest w obrębie miejscowości Wełtyń. Wieś Wełtyń położona jest pomiędzy malowniczym jeziorem Zamkowym a jeziorem Wełtyńskim. Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego znajdują się cmentarz, zabytkowy kościół z bramką cmentarną z XV wieku oraz grodzisko średniowieczne. Miejscowość jest położona na falistej i pagórkowatej wysoczyźnie moreny dennej. Taka lokalizacja przy zachowanej równej pierzei i układzie wąskich uliczek tworzy niezwykle malowniczy krajobraz wsi z przełomu XIX/XX wieku. Nie bez powodu na terenie miejscowości przebiega turystyczna trasa rowerowa pod nazwą „Trasa Ziemi Wełtyńskiej”. Ślady ludzkiej działalności na miejscu dzisiejszego Wełtynia sięgają w daleką przeszłość. Zarejestrowanych stanowisk archeologicznych jest tutaj ponad 30. Najstarsze z nich, to pozostałości młodszej epoki kamienia - neolitu (8000 - 4500 tys. lat pne.). Według archeologów prowadzących te prace, Justyny i Daniela Żychlińskich, jest to jedno z najbogatszych stanowisk na Pomorzu Zachodnim.

Teren zespołu spełnia również dość istotne funkcje przyrodnicze i ekologiczne, stanowiąc ostoję dla gatunków objętych ochroną gatunkową. W tym kontekście szczególne znaczenie mają śródpolne oczka wodne w pobliżu Wełtynia (glinianki) - miejsce występowania ropuchy szarej, huczka, kumaka nizinnego, żab brunatnych i zielonych, jezioro Wełtyń - tarlisko i zimowisko m.in. leszcza, lina, szczupaka, miejsce rozrodu płazów i gadów, miejsce gnieźdzenia, odpoczynku oraz sporadycznie zimowania ponad 100 gatunków ptaków. Obszar ten został zakwalifikowany do polskich ostoj ptaków rangi europejskiej. Ponadto obszar ten jest miejscem występowania, tak gatunków rzadkich, np. wydry jak i pospolitych, w tym łownych, śródpolne oczka wodne i jeziora leżące w zlewni Strumienia Wełtyńskiego - miejsce występowania herprtofauny oraz kilkudziesięciu gatunków ptaków wodno - błotnych, a także występowania tak gatunków rzadkich, np. wydry jak i pospolitych, w tym łownych.

Jak wspomniano, obecnie tereny przy jeziorze Wełtyń są objęte formą ochrony - obszar Natura 2000, jednak warto podkreślić fakt, że pierwotnie w Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Gryfino z 1997 r. planowano objęcie większych obszarów - Zespołem Przyrodniczo Krajobrazowym ZPK-I i jednocześnie projekt tego Zespołu przewidywał również włączenie miejscowości Wełtyń w jego skład. Wskazaniem do utworzenia tego ZPK było zabezpieczenie przed zanieczyszczeniami i zbyt silną antropopresją między innymi przez ograniczenie zabudowy na wschodnim brzegu jeziora.

W okolicach miejscowości Wełtyń stwierdzono obecność torfowisk wysokich. Zespoły mszarne tworzą układ mozaikowy, a w sąsiedztwie otwartych wód układają się strefowo. Przy wodzie występuje zespół turzycy bagiennej, na przemian z zespołem turzycy nitkowatej. Mszar dywanowy typu przejściowego z welnianką wąskolistną budują mchy torfowce, przeplecione gęsto pędami żurawiny błotnej. Fitocenozy wysokotorfowiskowe to mszar kępowo-dolinkowy z welnianką pochwowatą i torfowcem Magellana, oraz bór bagno - zespół krzewów bagna i niskich drzew, którymi w tych obiektach jest brzoza omszona. Charakterystycznym typem lasu dla całej Równiny Wełtyńskiej były w przeszłości głównie lasy liściaste. Obecnie ich udział jest niewspółmiernie mały, a wykształcenie zespołów leśnych dalekie od naturalności.

Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego stwierdzono występowanie, 254 gatunków roślin naczyniowych w tym 6 gatunków chronionych. Faunę tego obiektu reprezentują głównie pospolicie występujące ptaki, płazy, gady oraz ssaki. Stwierdzono tu występowanie, 2 chronionych gatunków płazów, 3 chronionych gatunków gadów, 6 chronionych gatunków ssaków, 32 gatunków ptaków lęgowych (w tym 31 gatunków chronionych).

Powołanie zespołu ma zachować walory krajobrazowo - przyrodnicze obszaru poprzez prowadzenie właściwej gospodarki. W celu poprawy walorów krajobrazowych wskazane jest tworzenie nowych nasadzeń drzew i krzewów, będących schronieniami dla fauny (doskonałe miejsce schronień i odbywania lęgów przez ptaki).

Wśród gatunków roślin i zwierząt występujących na tym terenie, wymienionych w treści załącznika Nr 4 do uchwały, znajdują się gatunki objęte ochroną gatunkową ścisłą, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1419) w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2012 r. poz. 81).

W otoczeniu proponowanego zespołu występuje głównie zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa oraz tereny i ciągi komunikacyjne.

Za ustanowieniem ochrony prawnej na ww. terenie przemawia wzmagająca się urbanizacja, niosąca za sobą zagrożenia o typowo antropogenicznym charakterze oraz spotykany w wielu miejscowościach w Polsce nieuporządkowany sposób gospodarowania przestrzenią publiczną. Chaotyczna lokalizacja reklam, niewłaściwy dobór rozwiązań związanych z nowopowstającą zabudową (niewkomponującą się w istniejące otoczenie) sprawiają, że wiele malowniczych panoram traci swój urok, a ogólne wrażenie estetyczne ma

charakter nieuporządkowanego, pozostającego w nieładzie i dysharmonii z zastanym wcześniej zagospodarowaniem. Obecnie w obrębie miejscowości harmonijny układ krajobrazowy jest zachowany.

Zdjęcie. Malowniczy układ pagórków i jeziora Zamkowego na wjeździe od strony Gardna.

Zdjęcie. Układ ulic i zabudowań we wsi Weltyń.

Zdjęcie. Układ ulic i zabudowań we wsi Wełtyń.

Zdjęcie. Kościół Matki Boskiej Różańcowej w Wełtyniu.

Zdjęcie. Układ ulic i zabudowań we wsi Wełtyń.

Tereny objęte ochroną nieprzerwanie utrzymują walory przyrodnicze i kulturowe, które stanowią o atrakcyjności, tego wyjątkowego obszaru Gminy Gryfino, bez wątpienia jest to argument za tym, by nadać temu obszarowi status zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, co pozwoli na utrzymanie tych walorów.

Spośród katalogu form ochrony przyrody, których ustanowienie przewiduje ustawa o ochronie przyrody, to właśnie zespół przyrodniczo-krajobrazowy, ze względu na współlistnienie wyjątkowych walorów przyrodniczych i kulturowych, jest najważniejszy w przedmiotowym przypadku.

Ponadto zasady ochrony i szczególnych warunków zagospodarowania obszaru ww. użytku należy uwzględnić na etapie uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego przedmiotowy teren.

Przy wytyczaniu granic zespołu przyrodniczo-krajobrazowego w proponowanym kształcie kierowano się zasadą możliwie jak najmniejszego wykraczania poza granice działek (bez przecięć np. w połowie działki) przy jednoczesnym objęciu ochroną możliwie jak największego terenu cennego pod względem krajobrazowo - przyrodniczym.

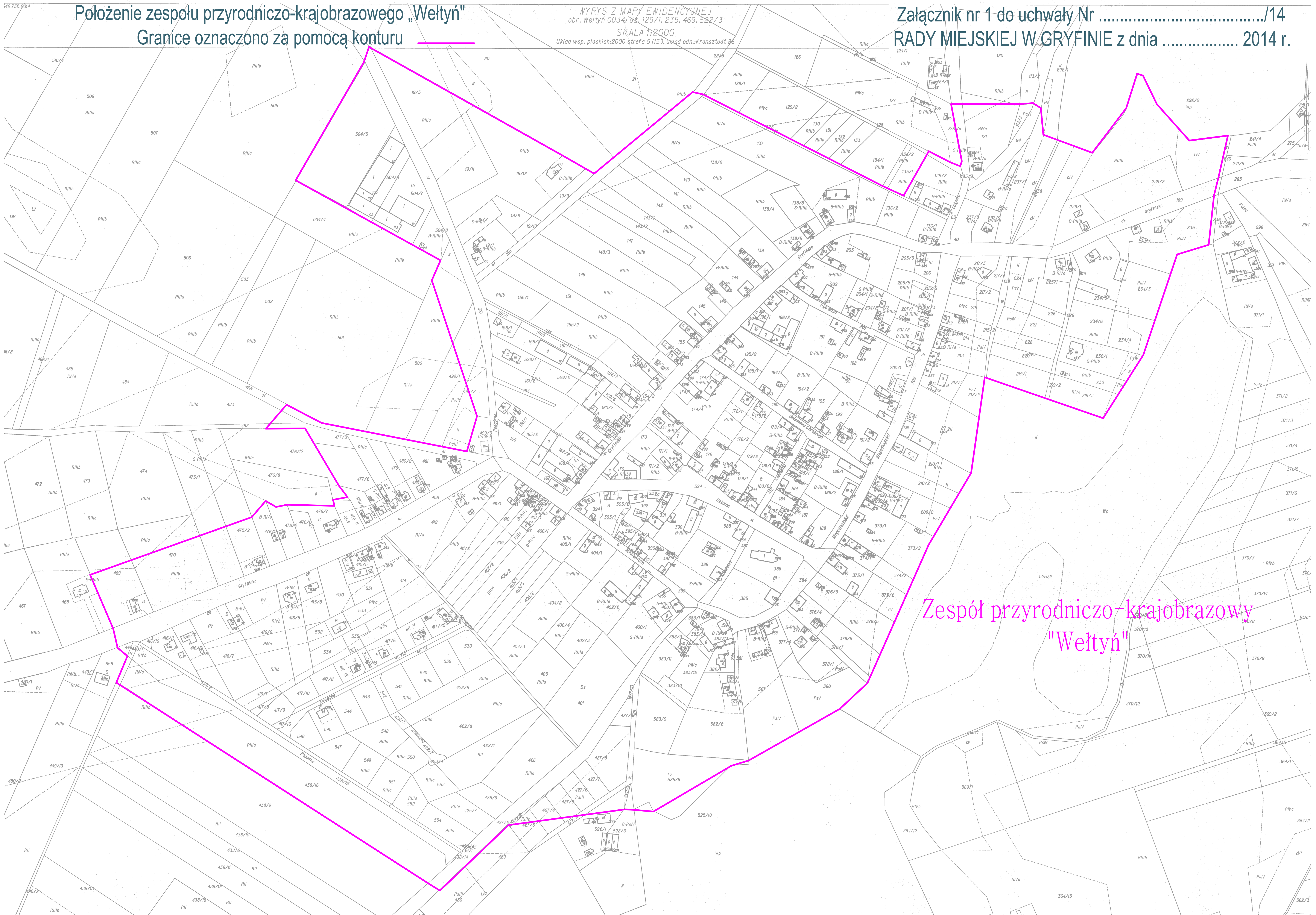
*Sporządziła:
Helena Bobrowicz*

Położenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Wełtyń”
Granice oznaczono za pomocą konturu

WYRYS Z MAPY EWIDENCYJNEJ
obr. Wełtyń 0034; ul. 129/1, 235, 469, 522/3
SKALA 1:2000
Układ wsp. płaskich: 2000 strefa 5 (15), układ odn.: Kronsztadt 86

Załącznik nr 1 do uchwały Nr ...../14
RADY MIEJSKIEJ W GRYFINIE z dnia ..... 2014 r.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy
"Wełtyń"

Wykaz działek dla zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Wełtyń"

Obręb: Wełtyń			
Nr działki			
239/2	150	440/1	544
239/1	19/1	440/2	548
238	19/10	439/2	550
237/7	19/9	438/15	553
237/8	19/8	438/16	425/7
237/9	19/2	456	416/5
94	19/12	438/14	415/8
169	19/11	439/1	530
113/3	19/5	425/3	531
121	504/5	425/4	415/4
135/3	504/6	427/12	415/5
124/2	504/7	427/3	414
128	504/8	427/4	532
63	521	427/5	533
135/2	500	427/6	534
136/1	499/1	427/7	535
136/2	499/2	427/8	536
137	499/3	522/1	537
138/6	498	427/11	417/11
138/5	482	522/3	417/12
138/4	481	522/2	417/14
139	480/1	525/9	417/6
144	480/2	416/10	417/4
146	479	416/11	417/22
145	478	416/8	417/21
153	477/1	416/7	417/15
151	477/2	416/1	417/17
138/2	477/3	417/8	543
140	476/10	417/9	542
141	476/11	417/16	541
142	476/7	546	540
143/1	476/6	416/6	539
143/2	476/2	547	538
147	476/1	549	422/5
148/3	475/2	551	422/7
149	475/1	552	423/4
154/4	470	554	425/6
155/2	469	417/10	422/6
155/1	449/7	545	422/8

Obręb: Wełtyń

Nr działki

422/1	167	397	209/2
426	163	390	210/2
413	161/2	391	210/1
412	161/1	389	211
411/2	160/7	388	212/2
410	160/8	387	212/1
409	160/2	385	213
407/2	160/6	386	219/1
406/2	160/4	384	219/2
405/4	154/2	170	219/3
405/5	154/3	171/2	214
405/6	154/4	171/1	220
404/3	160/5	172	230
404/2	528/2	524	215/1
402/4	528/1	173	215/2
403	157/1	174/4	228
402/3	158/2	174/1	232/1
401	157/2	174/3	216
411/1	156	178/1	227
407/1	399	178/2	234/6
406/1	527	178/4	234/4
405/1	377/4	178/5	217/2
404/1	380	181/2	217/4
402/2	378/1	181/1	217/3
400/1	377/3	180/2	218
400/2	376/7	180/1	224
427/9	376/8	176/2	225/1
428	376/4	176/1	226
427/10	376/3	179/2	225/2
383/9	376/5	175	229
383/10	375/1	179/1	234/5
383/11	375/2	182	234/3
383/12	374/2	183	235
383/3	374/1	184	203
383/1	373/1	185/1	205/3
383/14	373/2	185/2	206
383/13	523	186	205/5
382/1	483	189/1	205/6
381	128	189/2	205/1
382/2	394	187	207/3
383/9	393/2	188	207/1
166	393/1	190	207/2
165/1	395/1	208	201
165/2	392	209/4	204/2
168/2	396/3	209/3	204/1
168/1	396/1	209/5	202

Obręb: Wełtyń
Nr działki

196/1			
196/2			
197			
198			
199			
200/1			
200/2			
191/2			
191/1			
192			
193			
194/2			
194/1			
195/1			
195/2			

Wykaz współrzędnych geodezyjnych zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Wetłyń” w układzie 1992

N	E	N	E	N	E
205616,1324	608855,917	205381,9348	608399,2517	204784,6636	607976,1788
205623,815	608837,4514	205378,0513	608379,6324	204769,4687	607963,1744
205631,7513	608819,1357	205367,3211	608362,8444	204754,2737	607950,1701
205644,2157	608803,4948	205356,2134	608346,2126	204739,0788	607937,1657
205656,6802	608787,8539	205345,1056	608329,5808	204723,883	607924,1623
205669,481	608772,9816	205333,9979	608312,9489	204708,6853	607911,1611
205689,4279	608774,4378	205322,8901	608296,3171	204693,2859	607902,1874
205709,3748	608775,894	205313,3944	608278,7406	204676,9442	607913,7162
205712,9056	608763,9718	205304,3129	608260,9213	204660,7455	607925,4467
205707,4538	608744,7292	205295,2314	608243,102	204644,5469	607937,1772
205701,9976	608725,4879	205286,1499	608225,2827	204628,3483	607948,9077
205696,1666	608706,3568	205277,0685	608207,4635	204612,1497	607960,6382
205692,5721	608686,7031	205267,987	608189,6442	204595,951	607972,3687
205689,323	608666,9688	205258,9055	608171,8249	204579,7524	607984,0992
205686,0739	608647,2345	205249,824	608154,0056	204563,5538	607995,8297
205669,8858	608639,4604	205240,7425	608136,1864	204547,3551	608007,5602
205650,4674	608634,6724	205228,6803	608120,7418	204531,1565	608019,2907
205640,2951	608619,2657	205213,3408	608107,9082	204514,9579	608031,0212
205632,8819	608600,6903	205197,6192	608095,6594	204498,7593	608042,7517
205625,4687	608582,1149	205179,7074	608086,7618	204482,5606	608054,4822
205618,0555	608563,5395	205161,7956	608077,8643	204466,362	608066,2126
205610,6422	608544,9642	205143,8837	608068,9667	204450,1634	608077,9431
205603,229	608526,3888	205125,9719	608060,0691	204433,9648	608089,6736
205594,8593	608508,336	205108,0601	608051,1715	204417,7661	608101,4041
205583,2336	608492,062	205090,1483	608042,274	204401,5675	608113,1346
205571,6079	608475,788	205071,1755	608036,2781	204385,3689	608124,8651
205559,9822	608459,514	205052,7152	608028,9436	204369,1702	608136,5956
205548,3565	608443,24	205034,9454	608019,7656	204352,9716	608148,3261
205532,4813	608441,6555	205017,1757	608010,5877	204336,773	608160,0566
205513,9625	608449,209	204999,4059	608001,4097	204320,5744	608171,7871
205495,4437	608456,7624	204981,6361	607992,2318	204315,8604	608186,4149
205476,9249	608464,3158	204963,8507	607983,1477	204324,5898	608204,4092
205458,4061	608471,8692	204944,0634	607986,0572	204317,1655	608219,3959
205439,8873	608479,4227	204924,1821	607987,4145	204312,6782	608238,51
205421,3685	608486,9761	204904,2456	607985,8221	204306,9437	608257,5959
205402,8503	608494,5309	204884,3091	607984,2298	204300,0828	608276,3823
205397,4687	608477,7291	204864,3726	607982,6374	204293,2219	608295,1687
205393,5853	608458,1098	204844,4361	607981,045	204288,3547	608312,9518
205389,7018	608438,4904	204824,4996	607979,4527	204307,5296	608318,6374
205385,8183	608418,8711	204804,5631	607977,8603	204326,7044	608324,323
204345,8792	608330,0086	204734,7975	608623,7172	205041,4339	608851,788

N	E	N	E	N	E
204365,0541	608335,6941	204729,5335	608643,012	205057,5113	608863,6841
204384,2289	608341,3797	204731,9601	608661,5293	205075,8717	608861,0847
204403,4037	608347,0653	204735,9534	608677,9792	205093,1598	608851,0287
204422,5786	608352,7509	204719,0007	608688,5908	205110,4479	608840,9728
204441,7534	608358,4365	204702,048	608699,2023	205127,736	608830,9168
204460,9282	608364,1221	204685,0953	608709,8139	205145,0241	608820,8609
204480,103	608369,8076	204668,1426	608720,4255	205162,3121	608810,8049
204496,5994	608379,8848	204651,1899	608731,037	205179,6002	608800,749
204510,9581	608389,6122	204634,2371	608741,6486	205196,8883	608790,693
204529,0336	608384,7984	204617,2844	608752,2602	205214,1764	608780,6371
204548,9375	608384,2983	204600,3317	608762,8717	205231,4645	608770,5812
204568,8758	608382,7278	204583,379	608773,4833	205248,7526	608760,5252
204588,814	608381,1574	204566,4263	608784,0949	205266,0407	608750,4693
204599,6261	608389,576	204577,1072	608800,7864	205283,3287	608740,4133
204602,9347	608399,5554	204588,0404	608817,5335	205300,9015	608730,8695
204593,0014	608416,8786	204598,9736	608834,2806	205316,5427	608729,2199
204583,7839	608434,628	204609,9068	608851,0277	205327,3319	608746,0601
204574,5665	608452,3773	204620,84	608867,7748	205338,1211	608762,9004
204565,3491	608470,1266	204631,7733	608884,5218	205349,6694	608776,0367
204550,2925	608478,7528	204642,7065	608901,2689	205366,8881	608765,8623
204530,3144	608479,6896	204653,6397	608918,016	205384,7507	608756,9224
204514,6523	608482,3397	204662,5537	608935,8146	205385,578	608775,8731
204528,5487	608496,7234	204675,6076	608936,9828	205382,9791	608795,7035
204543,0223	608506,8323	204692,4905	608926,2606	205380,3767	608815,5335
204560,2358	608496,6493	204709,3735	608915,5384	205379,3584	608833,8952
204577,4493	608486,4662	204726,2564	608904,8162	205399,3285	608832,8021
204596,2702	608480,1791	204743,1394	608894,094	205419,2986	608831,709
204615,6564	608475,2624	204760,0223	608883,3717	205439,2687	608830,6158
204635,0427	608470,3457	204776,9053	608872,6495	205459,2388	608829,5227
204654,4289	608465,4291	204793,7882	608861,9273	205479,1849	608829,3927
204673,8151	608460,5124	204810,6712	608851,2051	205488,4906	608813,9744
204693,2014	608455,5957	204827,5541	608840,4829	205489,2604	608793,9892
204712,5876	608450,6791	204844,4371	608829,7606	205504,0507	608783,6103
204731,9739	608445,7624	204861,32	608819,0384	205522,4085	608775,6737
204751,3601	608440,8458	204878,203	608808,3162	205540,7662	608767,7368
204762,7849	608450,7383	204895,0859	608797,594	205555,9818	608773,3144
204769,3768	608469,6208	204911,8778	608786,7298	205568,9551	608788,5358
204771,6461	608488,6536	204928,6637	608775,8562	205581,9284	608803,7573
204766,382	608507,9484	204944,9695	608780,4114	205594,1251	608819,437
204761,1179	608527,2432	204961,0469	608792,3075	205601,1773	608838,1524
204755,8539	608546,538	204977,1243	608804,2036	205608,2296	608856,8678
204750,5898	608565,8328	204993,2017	608816,0997		
204745,3257	608585,1276	205009,2791	608827,9958		
204740,0616	608604,4224	205025,3565	608839,8919		

Gatunki charakterystyczne zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Wełtyń”

Flora

Na terenie parku stwierdzono występowanie ponad 254 gatunków roślin naczyniowych, w tym:

- I. 2 gatunki objęte **ściśłą ochroną gatunkową**:
  1. *Galanthus nivalis* (śnieżyczka przebiśnieg),
  2. *Hepatica nobilis* (przyłuszczka pospolita),
- II. 4 gatunków objętych **częściową ochroną gatunkową**:
  1. *Convallaria majalis* (konwalia majowa),
  2. *Frangula alnus* (kruszyna pospolita),
  3. *Helichrysum arenarium* (kocanki piaskowe),
  4. *Hedera helix* (bluszcz pospolity),

Dendroflora obszaru liczy sobie ponad 150 taksonów roślin drzewiastych. W składzie gatunkowym drzewostanów dominują:

- Sosna zwyczajna (*Pinus Silvestris*),
- brzoza omszona (*Betula pubescens*),
- klon pospolity (*Acer platanoides*),
- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Fauna

Mięczaki:

1. winniczek (*Helix pomatia*),
2. ślimak zaroślowy (*Arianta arbustorum*),

Płazy:

Stwierdzono 2 gatunki płazów objętych ściśłą ochroną gatunkową:

1. *Bufo bufo* (ropucha szara),
2. *Rana temporaria* (żaba trawna),

Gady:

Stwierdzono 3 gatunki, wszystkie objęte są ściśłą ochroną gatunkową:

1. *Lacerta agilis* (jaszczurka zwinka),
2. *Anguis fragilis* (padalec),
3. *Natrix natrix* (zaskroniec).

Ptaki:

Spośród 32 gatunków ptaków występujących na Cytadeli, (na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt- Dz.U.2011.237.1419), 31 gatunków jest pod ściśłą ochroną gatunkową:

1. *Streptopelia decaocto* (sierpówka),
2. *Picus viridis* (dzięcioł zielony),
3. *Dryocopus martius* (dzięcioł czarny),
4. *Dendrocopos minor* (dzięciołek),
5. *Garrulus glandarius* (sójka),
6. *Corvus monedula* (kawka),
7. *Turdus philomelos* (drozd śpiewak),

8. *Motacilla alba* (pliszka siwa),
9. *Troglodytes Troglodytes* (strzyżyk),
10. *Erithacus rubecula* (rudzik),
11. *Phoenicurus ochruros* (kopciuszek),
12. *Turdus pilaris* (kwiczoł),
13. *Turdus merula* (kos),
14. *Hippolais icterina* (zaganiacz),
15. *Sylvia communis* (cierniówka),
16. *Phylloscopus collybita* (pierwiosnek),
17. *Parus major* (bogotka),
18. *Parus caeruleus* (modraszka),
19. *Aegithalos caudatus* (raniuszek),
20. *Sitta europea* (kowalik),
21. *Certhia brachydactyla* (pelzacz ogrodowy),
22. *Sturnus vulgaris* (szpak),
23. *Passer montanus* (mazurek),
24. *Fringilla coelebs* (zięba),
25. *Carduelis chloris* (dzwoniec),
26. *Carduelis carduelis* (szczygieł),
27. *Luscinia luscinia* (słowik szary),
28. *Poecile palustris* (sikora uboga, szarytka),
29. *Corvus corax* (kruk zwyczajny)

2 gatunki objęte częściową ochroną gatunkową:

1. *Pica pica* (sroka),
2. *Corvus corone* (wrona siwa).

Pozostałe:

1. grzywacz (*Columba palumbus*),

Ssaki:

Stwierdzono występowanie 11 gatunków ssaków, z czego objęte ścisłą ochroną gatunkową to:

1. *Mustela nivalis* (łasica),
2. *Sciurus vulgaris* (wiewiórka pospolita),
3. *Sorex araneus* (ryjówka aksamitna),
4. *Myotis myotis* (nocek duży),
5. *Myotis daubentonii* (nocek rudy),
6. *Nyctalus noctula* (borowiec wielki),

Pozostałe ssaki to:

1. mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*)- ochrona częściowa,
2. kret (*Talpa europaea*)- ochrona częściowa
3. lis (*Vulpes vulpes*),
4. królik (*Oryctolagus cuniculus*)
5. borsuk (*Meles meles*),
6. sarna (*Capreolus capreolus*),
7. tchórz (*Mustela putorius*),
8. dzik (*Sus scrofa*)
9. jeż europejski (*Erinaceus europaeus*).